

Stand van de uitvoering sociale zekerheid

Juni 2025

Datum 22 mei 2025

Inhoud

Inleiding	3
1. Knelpuntenbrieven wet- en regelgeving 2025	4
1.1. Appreciatie knelpuntenbrieven UWV, de SVB en de LCR 2025	4
1.1.1. Appreciatie knelpuntenbrief UWV 2025	4
1.1.2. Appreciatie knelpuntenbrief SVB 2025	5
1.1.3. Appreciatie knelpuntenbrief LCR 2025	5
1.2 Voortgang openstaande knelpunten	8
1.2.1 Voortgang knelpunten UWV	8
1.2.2 Voortgang knelpunten SVB	10
1.2.3 Voortgang knelpunten LCR	11
2. Dienstverlening	12
2.1. Dienstverlening algemeen	12
2.1.1. Proactieve dienstverlening	12
2.1.2. Implementatie arbeidsmarktvorzieningen (voorheen programma VUM)	12
2.2. Dienstverlening UWV	13
2.2.1. Eenmalige piek einde Wajong-uitkering en garantiebepaald na vijf jaar werken	13
2.2.2. Herstelacties UWV	14
2.3. Dienstverlening SVB	17
2.3.1. Data-initiatief SVB	18
2.3.2. Bereiken van de AOW-leeftijd	18
2.3.3. Gebaar van erkenning aan ouderen van Surinaamse herkomst	18
2.3.4. Nationale ombudsman inzake postbezorging	19
3. Preventie & Handhaving	19
3.1. Ontwikkelingen risicoscans UWV	19
3.2. Follow-up team preventie	19
3.3. Dringende redenen	20
3.4. Motie Vroonhoven/van Dijk	20
4. Continuïteit van de organisaties	21
4.1. ICT-ontwikkelingen UWV	21
4.1.1. Artificiële Intelligentie (AI) UWV	21
4.1.2. Modernisering arbeidsmarktdienstverlening	21
4.1.3. Vervanging OpenVMS-platform	22
4.1.4. Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO)	22
4.2. ICT-ontwikkelingen SVB	22
4.2.1. Sourcing IT-infrastructuur en aanbesteding IT-dienstverlening	22
4.2.2. Modernisering AA-systeem	23
4.2.3. Digitale veiligheid SVB	23
4.2.4. Artificiële Intelligentie (AI) SVB	23
4.3. Informatiebeveiliging	24
4.3.1. Datalekken SVB	24
4.3.2. Datalekken UWV	24
4.4. Continuïteit algemeen	24
4.4.1. Verandermotor	24
4.4.2. Maatschappelijke weerbaarheid en Weerbare dienstverlening	26
4.4.3. Taakstelling	26
4.4.4. Organisatie- en naamsverandering Stichting Inlichtingenbureau	26
5. Bijlagen	27

5.1.	Toelichting stand van zaken openstaande knelpunten UWV, de SVB en de LCR.....	27
5.1.1.	Stand van zaken openstaande knelpunten UWV.....	27
5.1.2	Stand van zaken openstaande knelpunten SVB.....	31
5.1.3	Stand van zaken openstaande knelpunten LCR.....	32

Inleiding

Voor u ligt de Stand van de uitvoering sociale zekerheid van juni 2025. Met deze rapportage informeren wij uw Kamer halfjaarlijks over de ontwikkelingen in de uitvoering van de sociale zekerheid bij UWV en de SVB. Daarnaast delen UWV, de SVB en de LCR hun jaarlijkse knelpuntenbrieven.

De Stand van de uitvoering biedt inzicht in de ambities, uitdagingen, dilemma's en knelpunten binnen de publieke dienstverlening. Met de Stand van de uitvoering en de knelpuntenbrieven brengen we politiek, uitvoering en beleid met elkaar in gesprek over de onderwerpen die extra aandacht nodig hebben. Publieke dienstverlening moet werken voor mensen. Daarom staat het perspectief van de mensen die gebruik maken van de sociale zekerheid centraal. Waar die dienstverlening tekortschiet, zoeken we naar oplossingen die de toegankelijkheid en werking van het stelsel van sociale zekerheid verbeteren.

Naast de gebruikelijke kamerbrieven over afzonderlijke onderwerpen, werken we met de publieke dienstverleners inmiddels enige jaren met de Stand van de uitvoering en de knelpuntenbrieven. Daarom willen we samen met UWV, de SVB, de LCR en u reflecteren op de bestaande instrumenten. Het doel van de reflectie is om te kijken hoe we knelpunten van mensen en in de uitvoering agenderen en hoe we uitdagingen in de uitvoering zo helder en inzichtelijk mogelijk rapporteren. We willen een beeld krijgen in hoeverre de knelpuntenbrieven en de Stand van de uitvoering hieraan hebben bijgedragen en hiervan leren.

Daarop vooruitlopend brengen UWV en de SVB met deze Stand alvast een eigen appreciatie op de knelpuntenbrieven uit, in plaats van nieuwe knelpunten aan te dragen. UWV en de SVB zetten uiteen wat volgens hen goed gaat en ook wat beter kan. Gezamenlijk zijn wij er trots op dat zij met deze knelpuntenbrief bijdragen aan een overzicht van de belangrijkste aandachtspunten. Ook merken zij op dat de knelpuntenbrief goed wordt opgepakt en knelpunten worden geagendeerd door zowel politiek als beleid. UWV en de SVB waarderen dat de knelpuntenbrieven de mogelijkheid bieden problemen direct bij de uw Kamer aan te kaarten. Zij geven ook aan dat er ruimte voor verbetering is in de snelheid van het realiseren van oplossingen. Dit hebben zij samengebracht in drie verbetervoorstellen: de expertise van de uitvoering benutten, ritme en ruimte voor vereenvoudiging creëren en signalen uit de uitvoering tijdig opvolgen. Over de genoemde onderwerpen en verbetervoorstellen gaan wij graag met elkaar in gesprek de komende tijd. In de volgende Stand van de uitvoering die in december 2025 wordt uitgebracht, informeren wij uw Kamer over de resultaten uit de reflectiegesprekken.

Samen met UWV en de SVB zetten we ons in voor een kwalitatief sterk en toekomstbestendig stelsel van inkomensondersteuning en sociale zekerheid. We willen wet- en regelgeving eenvoudiger, duurzamer en uitvoerbaarder maken, zodat we kunnen voorzien in de bestaanszekerheid en de deelname op de arbeidsmarkt van mensen. We zijn daarom gestart met de Hervormingsagenda Inkomensondersteuning. Voor een zekerder en begrijpelijker stelsel van inkomensondersteuning waarin (meer) werken loont, is het noodzakelijk het stelsel voor mensen te vereenvoudigen. Uw Kamer wordt voor de zomer over deze Hervormingsagenda geïnformeerd. Eenvoud is niet alleen belangrijk voor mensen die gebruik maken van het socialezekerheidsstelsel, maar ook voor uitvoerders zodat zij wendbaar en weerbaar blijven. Ook willen

we hiermee de druk die uitvoeringsorganisaties ervaren verminderen. Daarnaast blijven UWV en de SVB zich inzetten om de dienstverlening te verbeteren.

In de Stand van de uitvoering gaan we daarom in op vier onderwerpen. We beschrijven de knelpunten in de dienstverlening, omdat mensen hier last van hebben. Vaak zit de oorzaak in wet- en regelgeving. Ook gaan we in op de dienstverlening. Mensen krijgen met name tijdens grote levensgebeurtenissen te maken met inkomensregelingen, en de impact van deze regelingen op mensen is groot. De overheid verandert steeds meer van een juridische naar een dienstverlenende organisatie. Wij informeren over de stappen die wij hierin zetten, zodat het voor mensen zeker en eenvoudig is. Verder gaan wij in op preventie en handhaving. Tegenwoordig gaan wij uit van een ander mensbeeld, waarbij wij meer rekening houden met het doenvermogen van mensen. Dit zorgt voor wijzigingen in de manier waarop we mensen benaderen. Tot slot berichten we over de continuïteit van de organisaties. Uitvoerbaarheid voor mensen betekent ook dat de dienstverleners ermee moeten werken.

1. Knelpuntenbrieven wet- en regelgeving 2025

1.1. Appreciatie knelpuntenbrieven UWV, de SVB en de LCR 2025

In de knelpuntenbrieven gaan UWV, de SVB en de LCR in op knelpunten waar mensen en professionals in de uitvoering tegenaanlopen in wet- en regelgeving. Samen met deze organisaties blijven we ons inzetten om de knelpunten aan te pakken.

1.1.1. Appreciatie knelpuntenbrief UWV 2025

Sinds 2021 vraagt UWV aandacht voor knelpunten in de uitvoering van wet- en regelgeving met een jaarlijkse knelpuntenbrief, zo ook dit jaar. Hierin blikt UWV (samen met de SVB) terug op de knelpuntenbrieven over de afgelopen vijf jaar. Na vijf jaar knelpuntenbrieven is dit een goed moment voor een gezamenlijke evaluatie van de werking van de instrumenten en hoe we de effectiviteit van het gesprek over knelpunten kunnen vergroten. Wij zullen in het najaar het gezamenlijke evaluatieproces starten en de uitkomsten ervan met uw Kamer delen.

We zijn doorlopend in gesprek met UWV over knelpunten in de uitvoering, houden de voortgang (van verkenningen) naar mogelijke oplossingen bij en we informeren uw Kamer jaarlijks hierover in de Stand van de Uitvoering (zie in de bijlage Voortgang knelpunten UWV). Daar waar het kan, zoeken we kortetermijnoplossingen en daar waar dat niet kan, maken we afspraken over de lange termijnoplossing. Het gaat dan om knelpunten die een stelselwijziging vergen. Uit het overzicht van de voortgang van het oplossen van de knelpunten (zie bijlage Stand van zaken openstaande knelpunten UWV) blijkt ook dat we voortgang boeken. UWV licht in deze knelpuntenbrief enkele lopende knelpunten eruit.

Zoals UWV opmerkt, zijn in goede samenwerking tussen ons ministerie en UWV flinke stappen gezet om een aantal knelpunten binnen afzienbare termijn op te lossen (zie in bijlage 'Knelpunten UWV, nr. 1, 4, 5, 6, 10 en 17). De vereenvoudiging van de Toeslagenwet (nr. 1) is complexer en maakt onderdeel uit van de Hervormingsagenda Inkomensondersteuning. Hierover zal uw Kamer binnenkort opnieuw worden geïnformeerd.

Over de voorstellen van UWV om de samenwerking beleid-politiek en uitvoering te intensiveren en om te werken aan het oplossen van knelpunten met directe impact voor burgers en dienstverlening gaan we in gesprek. Intussen blijven wij ons met UWV inzetten op het wegnemen van knelpunten in de uitvoering van wet- en regelgeving. Zo zullen wij blijven samenwerken met UWV en uw Kamer aan het oplossen van de

reeds gesignaleerde knelpunten voor de korte termijn en de Hervormingsagenda Inkomensondersteuning voor de lange termijn.

1.1.2. Appreciatie knelpuntenbrief SVB 2025

Sinds 2001 stuurt de SVB hun knelpuntenbrief om structurele en acute problemen in wet- en regelgeving en dienstverlening tijdig te signaleren en agenderen. In deze vijfde knelpuntenbrief blikt SVB (samen met het UWV) terug op de knelpuntenbrieven over de afgelopen vijf jaar. De SVB vraagt daarnaast aandacht voor twee bestaande knelpunten.

Het knelpunt leefvormen in de AOW is dankzij agendering door de SVB al enige tijd bekend bij ons departement. De afgelopen periode hebben wij samen met de SVB verkend hoe een partnerbegrip met objectieve criteria, zoals in de toeslagen en fiscaliteit, in de AOW zou uitpakken. Hiervoor is een bestandsvergelijking uitgevoerd door de SVB en de Belastingdienst om inzichtelijk te maken hoeveel verschuivingen er in de uitkeringshoogte optreden. Wij werken op dit moment aan een Kamerbrief waarin wij de resultaten toelichten. Deze brief komt de Tweede Kamer voor het zomerreces toe. Wij zullen in de Kamerbrief ook ingaan op de uitkomsten van de maatschappelijke kostenbatenanalyse van onderzoeksbureau Ecorys over de relatie tussen het partnerbegrip in de AOW en de domeinen wonen en zorg, en op het knelpunt duurzaam gescheiden leven in verpleeghuissituaties.

De kinderbijslag en het kindgebonden budget zijn twee belangrijke pijlers van de financiële ondersteuning van ouders¹ met minderjarige kinderen. Samen vormen zij het fundament voor de bestaanszekerheid voor kinderen. Voor de meeste ouders werken de regelingen goed. Voor een deel van de ouders zijn de regelingen ingewikkeld. Dat is vooral wanneer zich grote veranderingen in iemands leven voordoen. Ook op het vlak van begrijpelijkheid, (internationale) uitvoering en toegankelijkheid zijn nog verbeteringen mogelijk. Het is goed dat de SVB daar opnieuw aandacht voor vraagt.

De ambities om te komen tot een zekere en begrijpelijke financiële ondersteuning voor ouders maken onderdeel uit van de Hervormingsagenda Inkomensondersteuning. Hierover zal uw Kamer binnenkort opnieuw worden geïnformeerd. Aan de hand van die ambities gaan wij graag het gesprek aan over de uitwerking met uw Kamer en uiteraard SVB, Dienst Toeslagen en andere stakeholders.

1.1.3. Appreciatie knelpuntenbrief LCR 2025

In 2023 en 2024 heeft de LCR knelpuntenbrieven geschreven en in deze knelpuntenbrief evalueren zij de voortgang op deze knelpunten. Op enkele dossiers constateert de LCR voortgang. Zo is de hardheid in de dagloonberekening bij de WIA-instroom via de Ziektewet aangepast en is het WW-recht voor huishoudelijk werkenden wettelijk aangepast (al is er voor een grote groep nog geen passende oplossing). Daarnaast is er binnen het programma Vereenvoudiging Inkomensmaatregelen voor Mensen (hierna: VIM) meer aandacht voor keteneffecten (het samenspel van uitkeringen, toeslagen en lokale regelingen). Een aantal hardnekkige knelpunten bestaat nog altijd.

Het kabinet besteedt structureel aandacht aan de samenloop tussen fiscaliteit en sociale zekerheid in de grensregio's en investeert daarnaast in toegankelijke informatievoorziening om grenswerkers (mensen die

¹ Daar waar "ouders" staat, kan ook verzorgers worden gelezen.

werken, wonen en studeren over de grens) te ondersteunen. Een concreet voorbeeld hiervan is de inzet op grensoverschrijdend telewerken via een drempelregeling in belastingverdragen, die bij voorkeur qua percentage aansluit bij de sociale zekerheidsregels.

De problematiek rondom de vrijwilligersvergoeding is geanalyseerd. Hierover zijn gesprekken gevoerd met LCR, Iederin, de ministeries van Financiën, VWS en SZW en UWV en SVB om de hardheden en mogelijke oplossingen in kaart te brengen. De gezichtspunten van stakeholders zijn verzameld en gewogen en worden aan het Topberaad Inkomensondersteuning en aansluitend aan de betrokken bewindspersonen voorgelegd.

Het valt de LCR op dat veel signalen herhaald worden in verschillende rapporten en programma's zonder dat dit leidt tot duidelijke, meerjarige keuzes. De LCR is positief over het programma VIM, maar ziet risico's bij de beëindiging van dit programma. Over de specifieke knelpunten waar programma VIM mee bezig was, worden goede afspraken gemaakt om oplossingen binnen de ministeries van SZW en Financiën te borgen. Verder wordt het programma opgevolgd door de Hervormingsagenda Inkomensondersteuning.

De LCR geeft aan dat gezinnen van wie één van de ouders door een (chronische) ziekte of beperking niet kan werken, worden uitgesloten van de kinderopvangtoeslag. Deze ouders zijn voor een vergoeding van kosten in de kinderopvang aangewezen op de Sociaal Medische Indicatie (hierna: SMI). De LCR vindt de aanvraagprocedure van de SMI ingewikkeld en is van mening dat een te beperkt aantal dagen kinderopvang wordt toegekend. Kinderopvangtoeslag is een instrument om de zorg voor kinderen en werken te kunnen combineren. Voor gezinnen waarvan één van beide ouders door sociaal medische problematiek (tijdelijk) niet kan werken en de zorg voor de kinderen niet volledig kan dragen, bestaat de regeling SMI. Het ministerie van SZW en Dienst Toeslagen hebben signalen van ouders ontvangen dat zij onvoldoende geholpen worden via SMI. Gemeenten geven aan dat het budget voor SMI knelt. Daarom heeft de staatssecretaris van SZW vanaf 2025 jaarlijks 5 miljoen extra en vanaf 2029 10 miljoen extra beschikbaar gesteld voor SMI. Gemeenten, VNG en SZW werken daarnaast aan een handreiking SMI om meer eenheid te bereiken in de uitvoering van SMI door gemeenten en om gemeenten te ondersteunen bij de vormgeving van hun SMI beleid. Ook kan de handreiking helpen om de aanvraagprocedure voor ouders te vereenvoudigen.

De LCR signaleert een drietal knelpunten rondom de bestaanszekerheid van mensen met een arbeidsbeperking. Een groep mensen in Nederland is niet in staat om te werken en heeft geen toegang tot een passende inkomensvoorziening. De LCR noemt de strenge criteria van de Wajong 2015 (hierna: Wajong) als een van de oorzaken. Daarnaast wordt bij mensen met een beperkte arbeidscapaciteit steeds minder vaak een medische urenbeperking vastgesteld. Voor werkgevers is het lastig om de werkelijke arbeidsbelasting en ondersteuningsbehoefte in te schatten. Tot slot pakt fiscale wetgeving nadelig uit voor mensen met een arbeidsbeperking die alleen in deeltijd kunnen werken. Deze groep gaat erop achteruit door de versnelde afbouw van de arbeidskorting en het afschaffen van belastingvoordelen voor de minstverdienende partner. Mensen komen hierdoor klem te zitten omdat zij niet in staat zijn om meer uren te werken. Hierna gaan wij in op deze drie knelpunten.

Met de invoering van de Wajong is 'duurzaam geen arbeidsvermogen' als toegangsvoorwaarde geïntroduceerd. Daardoor stromen er mensen in de Participatiewet die weliswaar arbeidsvermogen hebben, maar die niet of bijna niet aan het werk komen vanwege een lage loonwaarde. Ook kan de LCR hierbij duiden op de groep die tijdelijk geen arbeidsvermogen heeft en die mogelijk kwalificeert voor de

zogenoemde tienjaarsregel.² Dit jaar staat in het teken van de periodieke evaluatie Wajong. Er wordt een syntheseonderzoek uitgevoerd naar de doelmatig- en doeltreffendheid van de Wajong en waarin tevens de Wet vereenvoudiging Wajong wordt geëvalueerd. Hierin zullen deze punten worden betrokken.

Mensen die behoren tot de doelgroep Participatiewet kunnen zelf op grond van die wet schriftelijk bij de gemeente een aanvraag medisch urenbeperking doen. De gemeente moet naar aanleiding hiervan een besluit nemen. UWV adviseert de gemeente over de aanwezigheid van een medische urenbeperking. Als sprake is van deze medische urenbeperking komt betrokkene in aanmerking voor een structurele vrijlating in verband hiermee als hij parttime werkt en aanvullende bijstand nodig heeft. Dat de indicatie medische urenbeperking jaarlijks weinig wordt afgegeven, is bekend. Dit betekent echter niet dat gemeenten inkomsten niet vrijlaten want gemeenten kunnen dit ook op andere wijze doen. De staatssecretaris van SZW is in het kader van spoor 2 van het Programma Participatiewet in balans voornemens verkennend onderzoek te laten doen naar een meer praktische manier van het beoordelen van een medische urenbeperking.

Het knelpunt rond de fiscaliteit dat de LCR beschrijft wordt veroorzaakt door meerdere factoren. Hieronder worden deze factoren nader toegelicht.

In het Belastingplan 2025 is een aantal dingen geregeld die gevolgen hebben voor het inkomen van mensen die in deeltijd werken. Voor de meeste huishoudens resulteren deze twee maatregelen per saldo in een belastingverlaging. Uitzondering hierop zijn huishoudens met een bruto jaarinkomen tot circa 26.000 euro. Zij gaan iets meer belasting betalen. De resulterende inkomensverandering kan nog steeds positief zijn, indien hun loon stijgt in 2025. De inkomensverandering van mensen met een minimumloon is positief als mensen meer dan 28 uur werken, omdat het minimumloon twee keer per jaar wordt geïndexeerd.

Naast de maatregelen in het Belastingplan 2025 speelt er voor een deel van de medewerkers van sociaal ontwikkelbedrijven nog iets anders. Het loonniveau voor het overgrote deel van de medewerkers ligt op of net iets boven het minimumloon (100% tot 105% van wettelijke minimumloon). Doordat de cao (die eind 2024 afliep) stilzwijgend is verlengd, stijgen de lonen van mensen die in 2024 een uurloon hoger dan het wettelijke minimumloon hadden niet in 2025. Dit geldt voor circa 40% van de medewerkers van sociaal ontwikkelbedrijven. Deze mensen ondervinden nadeel van de indexatie van de arbeidskorting in het Belastingplan. Dit nadeel kan oplopen tot maximaal circa 32 euro per maand bij een inkomen van circa 26.000 euro. Als er een nieuwe cao zou zijn afgesloten, dan zou dit probleem zich niet hebben voorgedaan. Het ministerie van SZW is geen partij in de cao-onderhandelingen. Het ministerie is wel in gesprek met gemeenten over de bredere financiering van beschut werk.

Sociaal ontwikkelbedrijven krijgen loonkostensubsidie van gemeenten voor beschutte werkplekken. Dit is een bijdrage in de loonkosten. Met de huidige manier van berekenen wordt de loonkostensubsidie vaak te laag vastgesteld en ontvangen sociaal ontwikkelbedrijven te weinig subsidie voor de kosten die zij maken. Om dit op te lossen, komt er een vast percentage aan loonkostensubsidie per werknemer. Dit biedt rust voor medewerkers en meer financiële ruimte voor arbeidsvoorwaarden. Het kabinet trekt hier dit jaar € 34 miljoen voor uit. Dit bedrag loopt de komende jaren op tot structureel € 90 miljoen in 2048. Het bedrag stijgt omdat het aantal beschutte werkplekken de komende jaren gaat toenemen.

² Als iemand na tien jaar nog steeds geen arbeidsvermogen blijkt te hebben, kan iemand mogelijk alsnog instromen in de Wajong).

1.2 Voortgang openstaande knelpunten

In de Stand van de uitvoering van juni 2024 is de voortgang van de knelpunten inzichtelijker gemaakt, door per knelpunt visueel te laten zien hoe dicht we bij een oplossing zijn. Deze methodiek zetten we in deze Stand van de uitvoering voort. Onderstaand vindt uw Kamer een overzicht van de openstaande knelpunten. In dit overzicht zijn alleen knelpunten opgenomen, die in vorige Standen van de uitvoering nog niet waren opgelost. Een uitgebreidere toelichting op de laatste stand van zaken van ieder knelpunt kunt u vinden in de bijlage aan het einde van dit rapport.

In onderstaand overzicht is de voortgang op elk knelpunt aangegeven voor UWV, de SVB en LCR. De voortgang op knelpunten is aangegeven in fases, waarbij de donkergekleurde fase de fase weergeeft waarin het betreffende knelpunt zich op dit moment bevindt. Deze fases lopen van fase 1: 'Nadere analyse van het knelpunt' tot fase 5: 'Opgelost'.

Fase 1 slaat op het onderzoeken van knelpunten om scherp te krijgen waar het probleem precies zit. Zodra het probleem helder is, kan in fase 2 worden gezocht naar oplossingsrichtingen. Fase 3 heeft betrekking op de knelpunten die een fundamentele verandering van het stelsel vereisen. Dit is een optionele stap, die voor sommige knelpunten nodig is voordat een oplossing in gang kan worden gezet. Voor deze knelpunten zijn voorstellen aan uw Kamer gedaan. In fase 4 zijn concrete oplossingen gekozen en in gang gezet. Waar nodig zijn er wetstrajecten opgestart. Pas wanneer een knelpunt merkbaar is opgelost voor mensen, belandt het knelpunt in fase 5.

1.2.1 Voortgang knelpunten UWV

Knelpunt	Jaartal	Prio	Nadere analyse van het knelpunt	Oplossingsrichtingen worden verkend	Stelselwijziging nodig	Oplossing in gang gezet	Opgelost
Vereenvoudigen TW	2024						
Verlengen termijn aanvraag WW	2024						
Hervormen arbeidsongeschiktheidsstelsel	2024						
WW-uitkering kan niet op initiatief beëindigd worden	2023	!					
Calamiteitenverlof buitenland WW	2023						
Vaststellingsovereenkomst	2023	!					

Knelpunt	Jaartal	Prio	Nadere analyse van het knelpunt	Oplossingsrichtingen worden verkend	Stelselwijziging nodig	Oplossing in gang gezet	Opgelost
in geval van ziekte en WW							
Werkloos worden in de WIA en hardheden in de WIA	2023						
Aanpassingen in het herbeoordelingsbeleid	2023 & 2022						
Wendbare wetgeving voor betere en snellere dienstverlening	2023, 2022 & 2021						
Bij arbeidsmarktdienstverlening staat de behoefte van de mens niet altijd centraal	2022						
Overdracht aan gemeenten van afgewezen Wajongaanvragers	2022						
Complexiteit gegevens verstrekkingen sociale zekerheidsrechten gedetineerden	2022						
Brutering van vorderingen na een jaarovergang	2022						
Wajong-gerechtigden die geen toegang hebben tot vrijwillige verzekeringen	2022						
Samenloop verschillende werknemersregelingen (WW, ZW, WIA, etc.)	2022						
Complexiteit dwarsverbanden	2022						

Knelpunt	Jaartal	Prio	Nadere analyse van het knelpunt	Oplossingsrichtingen worden verkend	Stelselwijziging nodig	Oplossing in gang gezet	Opgelost
sociaal zekerheidsrecht en arbeidsrecht							
Verlofregelingen bij ouderschap	2022						
Complexiteit Werkloosheidwet (WW)	2021						
Dienstverlening UWV aan volledig en duurzaam Arbeidsongeschikten (Wajong DGA en WIA/IVA) en WW-cliënten met een structurele functionele beperking	2021						
Kostendelersnorm in de Toeslagenwet	2021						
Dagloonbesluit WIA	2021						
Toerekensystematiek ERD/WGA	2021						

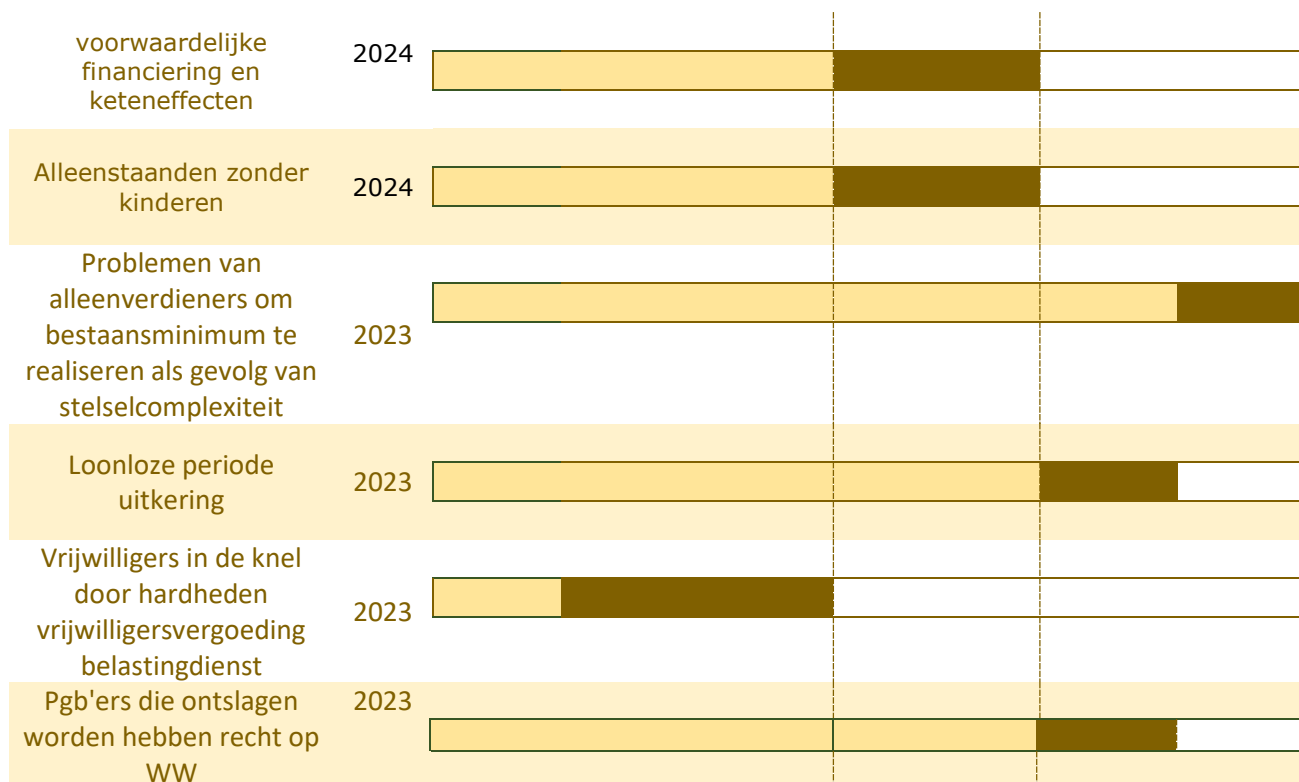
1.2.2 Voortgang knelpunten SVB

Knelpunt	Jaartal	Prio	Nadere analyse van het knelpunt	Oplossingsrichtingen worden verkend	Stelselwijziging nodig	Oplossing in gang gezet	Opgelost
Verzekeringsvaststelling in een veranderende maatschappelijke context	2024						
Gegevens zijn niet (tijdig) beschikbaar	2024						

Knelpunt	Jaartal	Prio	Nadere analyse van het knelpunt	Oplossingsrichtingen worden verkend	Stelselwijziging nodig	Oplossing in gang gezet	Opgelost
Discrepantie nationale en internationale stelsels	2024						
Vereenvoudigen kindregelingen	2023						
Stelsel leefvormen in de AOW vereenvoudigen	2023 & 2021	!					
Proactieve dienstverlening ten behoeve van bestaanszekerheid	2023						
Armoedebestrijding: gebruiken beschikbare gegevens	2022						
Menselijke maat in het sanctiebeleid	2022						
Niet-gebruik AIO	2021						
Handhaving internationaal	2021						

1.2.3 Voortgang knelpunten LCR

Knelpunt	Jaartal	Nadere analyse van het knelpunt	Oplossingsrichtingen worden verkend	Stelselwijziging nodig	Oplossing in gang gezet	Opgelost
Risico's van over de grens werken Onvoorziene risico's bij	2024					

2. Dienstverlening

2.1. Dienstverlening algemeen

UWV en de SVB hebben een belangrijke rol bij het bieden van bestaanszekerheid aan mensen. Zij werken voortdurend aan het verbeteren van de dienstverlening, en hebben hierbij aandacht voor de menselijke maat en het doenvermogen van mensen. In dit hoofdstuk gaan we in op de ontwikkelingen rondom de dienstverlening.

2.1.1. Proactieve dienstverlening

Het wetsvoorstel 'Proactieve dienstverlening SZW' creëert de bevoegdheid voor UWV, de SVB en gemeenten om mensen die mogelijk recht hebben op een uitkering of voorziening, gericht te benaderen en te helpen bij het doen van een aanvraag. Dit wetsvoorstel biedt een wettelijke grondslag voor UWV om het niet-gebruik van de Toeslagenwet tegen te gaan. We zijn momenteel bezig om in een AMvB uit te werken welke specifieke gegevens uitgewisseld mogen worden voor proactieve dienstverlening, met name de overdacht afgewezen Wajong-aanvragers aan gemeenten en het proactief aanbieden van de AIO om het niet-gebruik tegen te gaan. Het wetsvoorstel ligt bij de Raad van State ter advisering. Wij streven ernaar om in de loop van 2025 het wetsvoorstel aan uw Kamer te zenden ter behandeling.

2.1.2. Implementatie arbeidsmarktvoorzieningen (voorheen programma VUM)

Het programma Verbetering Uitwisseling Matchingsgegevens (VUM) is 1 juli 2024 geëindigd met het in beheer nemen van de opgeleverde producten door BKWI en Stichting Inlichtingenbureau. Het gaat om de

VUM-uitwisselingsvoorziening, het afsprakenstelsel en de gegevensstandaarden. Deze producten ondersteunen integrale dienstverlening aan werkgevers en werkzoekenden met als doel de kans op plaatsingen te maximaliseren. Technisch is het doel van het programma daarmee bereikt. Begin 2025 is de implementatie van start gegaan met ondersteuning van UWV, VNG, BKWI en IB. Daarbij kunnen arbeidsmarktregio's vanaf dit voorjaar gebruik maken van de hulp van het Landelijke Ondersteuningsteam Regionale Arbeidsmarkt (voorheen de Programmaraad Regionale Arbeidsmarkt en het Landelijk Team Leerwerkloketten). Daarmee bevindt de implementatie zich in de opstartfase; er zijn nog geen nieuwe gemeenten aangesloten naast de 3 pilotgemeenten.

2.2. Dienstverlening UWV

UWV werkt aan de ontwikkeling van de strategie. Deze strategie is een herijking van de vorige strategie "Meer ruimte voor menselijke maat in de dienstverlening". Ook de komende periode zet UWV de cliënt en werkgever centraal in de dienstverlening, dat bijdraagt aan meer zekerheid over inkomen en duurzaam (meer) aan het werk gaan bevordert. De nieuwe UWV strategie 2030 wordt voor deze zomer vastgesteld. Na vaststelling vindt nadere uitwerking plaats in concrete strategische doelen en resultaten. Op grond daarvan monitort UWV de realisatie van de strategische ambities en legt daarover verantwoording af. Om de strategie te realiseren gaat UWV inzetten op de thema's begeleiden, samenwerken, vereenvoudigen en digitaliseren. Daarbij bouwen zij voort op successen in de verbetering van de dienstverlening, zoals samenwerking met externe partners in de regionale werkcentra, verbeterde digitale ondersteuning met nieuwe functies in de UWV-app, en het doorverwijzen van mensen met (dreigende) geldproblemen naar Team Geldzorgen.

2.2.1. Eenmalige piek einde Wajong-uitkering en garantiebepdrag na vijf jaar werken

Als Wajonggerechtigden vijf jaar werken en daarna ten minste 75% van het maatmaninkomen (vaak wettelijk minimumloon per uur) verdienen, eindigt het recht op Wajong-uitkering. UWV verwacht dat na 1 januari 2026 tussen de 11.000 en 14.000 mensen hun Wajong-uitkering verliezen, omdat zij ten minste 75% van het maatmaninkomen verdienen na vijf jaar werken.

Om te voorkomen dat Wajonggerechtigden door de Wet vereenvoudiging Wajong, die 1 januari 2021 is ingegaan, erop achteruitgingen, is destijds het garantiebepdrag ingevoerd. Dit garantiebepdrag zorgt ervoor dat zij altijd het uitkeringsbepdrag ontvangen dat zij volgens de oude regels (Wajong voor 2021) kregen, als dat voor hen gunstiger is.

UWV verwacht nu dat er ongeveer 3.400 mensen na 1 januari 2026 hun Wajong-uitkering ter hoogte van het garantiebepdrag gaan verliezen vanwege de praktische schatting op basis van inkomen in de afgelopen vijf jaar. Als het recht op Wajong vervalt, vervalt daarmee ook het garantiebepdrag. Dit kan leiden tot een flinke inkomensachteruitgang voor Wajonggerechtigden. Dat de groep zo groot is, komt doordat er sprake is van een inhaaleffect. Om uitvoeringstechnische redenen heeft UWV vanaf 1 januari 2021 de termijn van vijf jaar opnieuw laten aanvangen niet alleen voor de mensen in de oude Wajong, maar ook voor de mensen in de Wajong 2010. Dit is voor hen gunstig geweest omdat zij dan langer naast hun werk de uitkering hebben kunnen houden. Maar er is daardoor per 1 januari 2026 wel een (eenmalige) piek van beëindigingen van Wajong-uitkeringen door de praktische schatting.

De financiële impact kan fors zijn voor een kwetsbare groep die al met uitdagingen te maken heeft. Bij ongeveer 69% van de mensen waarvan de Wajong-uitkering beëindigd wordt bedraagt het verlies aan uitkering tussen € 244 en € 1.116 bruto per maand. In 19% van de gevallen gaat het om bedragen tussen de € 1.116 en € 2.140 bruto per maand. UWV gaat daarom de groep Wajonggerechtigden die hun

garantiebedrag dreigt te verliezen per januari 2026 rond 1 juli a.s. aanschrijven om hen hierover te informeren. Als er bij een Wajonggerechtigde geldzorgen zijn, dan kan deze in contact worden gebracht met het team Geldzorgen van UWV. Samen kan dan worden gekeken of de inkomensachteruitgang (deels) kan worden opgevangen door het aanvragen van inkomensafhankelijke regelingen, zoals toeslagen of het gemeentelijke minimabeleid.

2.2.2. Herstelacties UWV

Herstelorganisatie WIA

In de periode 2020 – 2024 heeft UWV fouten gemaakt bij de vaststelling van het dagloon van WIA-uitkeringen. UWV heeft de afgelopen periode hard gewerkt aan de voorgenomen aanpak om deze fouten te herstellen. Over de ontwikkelingen bij deze verbeteraanpak is uw Kamer in maart geïnformeerd³. In de herstelorganisatie pakt UWV naast de herstelactie WIA-dagloon ook de herstelactie loonloze tijdvakken op. Voor uitkeringsgerechtigden die in de periode 2020 – 2024 ingestroomd zijn, neemt UWV de herstelactie indexatie WIA-dagloon, de terugvorderactie opting-in inkomsten en de terugvorderactie arbeidsongeschiktheidspensioen ook in de herstelorganisatie mee. Over de twee terugvorderacties informeer ik uw Kamer in het vervolg van deze Stand. Daarnaast blijf ik uw Kamer periodiek informeren over de voortgang van de herstelorganisatie in volgende Kamerbrieven.

Onderzoek WAZO en ZW

In de Stand van de uitvoering van december jl. hebben wij uw Kamer gemeld dat er in 2022 onvolledigheden zijn aangetroffen in de dagloonvaststelling bij de Ziektewet (ZW) en de Wet Arbeid en Zorg (WAZO). Het gevolg hiervan was dat in sommige gevallen een te hoge of te lage uitkering is vastgesteld. Met ingang van 1 november 2022 heeft UWV maatregelen getroffen om dit in de toekomst te voorkomen. Begin 2025 is UWV gestart met het onderzoek om de relevante uitkeringen uit de systemen naar boven te halen, met het oog op mogelijkheden tot herstel. De betreffende ZW/WAZO-uitkeringen zijn inmiddels allemaal geëindigd. Het onderzoek duurt nog voort en zal medio 2025 afgerond worden. UWV houdt SZW op de hoogte van de voortgang van het onderzoek. Wij zullen uw Kamer in de volgende Stand van de uitvoering nader informeren.

Systeemfout TW-ZW

Bij de vaststelling van het recht op een aanvullende toeslag op grond van de Toeslagenwet in aanvulling op een Ziektewetuitkering, is gebleken dat incidenteel de registratie van beoordelingen en/of betalingen niet heeft plaatsgevonden. Hierdoor werd de beoordeling of betaling van de toeslag niet afgerond, waardoor de uitkeringsgerechtigde geen toeslag uitgekeerd kreeg. Deze systeemfout is ontstaan in 2016. Inmiddels zijn in september 2024 aanpassingen aan het systeem gedaan, waardoor deze situatie niet meer kan voorkomen.

Vervolgens is besloten om de betreffende dossiers te controleren en na te betalen. Na onderzoek door UWV is gebleken dat het *technisch* niet mogelijk is om met meer dan vijf jaar terugwerkende kracht de uitkeringen te herstellen. Dit komt onder meer door wet- en regelgeving met betrekking tot geldende bewaartermijnen van afgesloten dossiers en het eigen UWV-herstelbeleid. Dit heeft tot gevolg dat het herstellen van uitkeringen mogelijk is voor uitkeringsgerechtigden van 1 september 2019 tot 1 september 2024.

³ Kamerstukken II 2023/2024, 26 448, nr. 812

De betreffende uitkeringsgerechtigden zijn onderverdeeld in 2 fases/groepen. De eerste groep (fase 1) betrof uitkeringsgerechtigden waarvan de ZW-uitkering is gestart in de periode van 1 januari 2024 t/m 1 september 2024. Deze groep is in zijn geheel afgerond. Daaruit hebben 251 mensen een nabetaling ontvangen. De tweede fase betreft uitkeringsgerechtigden waarvan de ZW-uitkering is gestart in de periode van 1 september 2019 t/m 31 december 2023. Deze fase is recent gestart en zal naar verwachting rond de zomer worden afgerond.

Afsluiting dossier mogelijke extra herstelactie overgang sofinummer naar BSN

Op 18 december 2019 is de Tweede Kamer geïnformeerd dat een groep gedetineerden over de periode 2009 tot 2019, in de overgang van sofinummer naar BSN, niet is gemeld door de Dienst Justitiële Inrichtingen aan de uitvoeringsorganisaties UWV, de SVB en gemeenten. De uitkeringen van personen die in 2019 in detentie zaten en geen recht op een uitkering hadden, zijn toen beëindigd en de uitkering is teruggevorderd. Er is nog een groep die in 2019 niet meer in detentie zat, maar die mogelijk tussen 2009 en 2019 onterecht een uitkering heeft ontvangen die teruggevorderd zou moeten worden.

Inmiddels is dit dossier verjaard. De verjaringstermijn van vijf jaren is aangevangen in oktober 2019, te weten het moment dat de uitvoeringsorganisaties bekend waren met de omstandigheden. De overheid heeft na verjaring geen juridische grondslag meer om terug te vorderen en sluit daarom het dossier.

Herstelactie opgelegde sancties inlichtingenplicht

UWV heeft het herstellen van de opgelegde boetes afgerond. Deze boetes hadden betrekking op situaties waarin uitkeringsgerechtigden zich niet bewust waren van de fout en het voor hen niet redelijkerwijs duidelijk was wat zij wel of niet zelf nog hun inkomsten moesten doorgeven aan UWV. Door de stapsgewijze invoering van de Abonnementenservice Arbeidsongeschiktheidswetten (AW) had UWV namelijk sommige gegevens al zelf tot haar beschikking en sommige gegevens nog niet. Zoals vermeld in de brief van 21 maart 2024⁴, is UWV op 15 januari 2024 gestart met deze herstelactie.

Terugvorderactie opting-in inkomsten

De Abonnementenservice AW geeft alleen een signaal als een uitkeringsgerechtigde een nieuwe inkomstenbron heeft geregistreerd in de Polisadministratie. Inkomsten in de Polisadministratie die uitkeringsgerechtigden niet zelf hadden doorgegeven, en die zijn aangevangen voordat deze inkomenssoort aan de Abonnementenservice AW werd toegevoegd, werden daarom door UWV niet gekort op de uitkering. Dit speelde bij een groep van 1.100 uitkeringsgerechtigden met opting-in inkomsten. UWV is in april 2024 gestart met het herzien van de uitkeringen van deze groep uitkeringsgerechtigden. Deze terugvorderactie is naar verwachting voor eind 2025 afgerond. Bij een aantal dossiers is sprake van overlap met de WIA-herstelactie. Deze dossiers worden in de WIA-herstelactie meegenomen. Wij houden u op de hoogte over de voortgang via een volgende Stand van de uitvoering.

Zoals toegezegd in de brief van 21 maart 2024⁵ heeft UWV onderzocht of er ook voor andere relevante inkomenssoorten geen signaal werd gegeven. UWV heeft geconcludeerd dat enkele looncodes niet in de Abonnementenservice AW zijn opgenomen. Omdat deze looncodes samenloopsituaties betreffen, is een andere mitigerende maatregel getroffen, in de vorm van een applicatie die samenloop signaleert.

Terugvorderactie arbeidsongeschiktheidspensioen (voornamelijk WAO en een kleiner deel WIA)

⁴ Kamerstukken II 2023/2024, 17 050, nr. 608

⁵ Kamerstukken II 2023/2024, 17 050, nr. 608

Zoals gemeld in de Stand van de uitvoering van juni 2024⁶ is door nader onderzoek van UWV gebleken dat voor ongeveer 2.000 personen de verrekening van nabetalings van arbeidsongeschiktheidspensioenen door pensioenfondsen niet of niet juist heeft plaatsgevonden. Hierdoor hebben deze personen mogelijk een te hoge uitkering ontvangen. Voor 321 personen die een WAO-uitkering ontvangen is deze terugvorderactie afgerond. UWV is ondertussen ook begonnen aan de terugvorderactie voor de overige groep. Wij houden u op de hoogte over de voortgang via een volgende Stand van de uitvoering.

Nieuwe herstelacties

Inkomstenkorting Ziektewet en Wet arbeid en zorg

UWV heeft geconstateerd dat sinds 2016 bij een deel van de Ziektewetuitkeringen (ZW-uitkeringen) de inkomstenkorting niet (volledig) is uitgevoerd bij de bepaling van de hoogte van de uitkering. Uitkeringsgerechtigden en werkgevers hebben inkomsten doorgegeven, maar UWV heeft deze inkomsten in een deel van de gevallen niet op de uitkering gekort. In een ander deel heeft UWV deze doorgegeven inkomsten wel gekort op de uitkering, maar heeft er geen definitieve vaststelling van de uitkering plaatsgevonden. Het gevolg kan zijn dat er te veel of te weinig uitkering is verstrekt.

Uit onderzoek van UWV blijkt dat dit probleem vanaf 2016 is ontstaan door onvoldoende borging in het ICT-systeem en dat tussen 2016 en maart 2025 in totaal bij 52.000 ZW-uitkeringen de inkomstenkorting mogelijk niet (volledig) is uitgevoerd. In ongeveer 3.000 gevallen waarin de inkomstenkorting niet (volledig) is uitgevoerd betreft het nog lopende ZW-uitkeringen. Om dit in de toekomst te voorkomen heeft UWV in maart 2025 een aanvullende signalering in het systeem ingebouwd, waardoor uitkeringsdeskundigen een signaal ontvangen als het proces van de inkomstenkorting niet is afgerond.

In een steekproef heeft UWV vastgesteld dat in een deel van de gevallen (ca. een kwart) wel de juiste uitkering is verstrekt, maar dat daarvan nog geen definitieve beschikking is afgegeven. In de overige gevallen is te veel (ca. de helft, gemiddeld 2400 euro) of te weinig (ca. een kwart, gemiddeld 1300 euro) uitgekeerd.

Daarnaast heeft UWV geconstateerd dat bij ongeveer 3.000 Wet arbeid en zorg (Wazo)-uitkeringen ten onrechte inkomsten zijn gekort.

Met UWV wordt momenteel bezien hoe wordt omgegaan met de verschillende situaties (afgesloten en lopende uitkeringen) die zich voordoen.

Indexering WIA en samenloop buitenlandse uitkeringen

Europese wetgeving schrijft voor dat UWV eventuele arbeidsongeschiktheidsuitkeringen die iemand uit andere lidstaten ontvangt in mindering brengt op de Nederlandse WIA-uitkering. Dit wordt anticumulatie genoemd. Twee keer per jaar indexeert UWV de WIA-uitkeringen op basis van het Nederlandse inflatiecijfer. Bij anticumulatie indexeert UWV ook de buitenlandse uitkeringen met het Nederlandse inflatiecijfer. Hierdoor kan er een discrepantie ontstaan ten opzichte van het daadwerkelijke buitenlandse bedrag. Soms was dit ten nadele en soms ten voordele van de uitkeringsgerechtigde. Tot 2023 ging het om minimale afwijkingen. Door de hoge inflatie vanaf 2023 en dus ook indexatie werd dit als mogelijke benadeling van de uitkeringsgerechtigde gezien. Tussen 1 juli 2023 en 1 april 2025 corrigeerde UWV in

⁶ Kamerstukken II, 2023/2024, 26 448, nr. 760, bijlage 'Stand van de uitvoering sociale zekerheid juni 2024'

enkele tientallen gevallen de hoogte van de uitkering voor mensen die hierom verzochten (met bewijslast), zodat het daadwerkelijk ontvangen bedrag aan buitenlandse uitkering werd gebruikt voor de anticumulatie. Na internationaal overleg is gebleken dat de laatstgenoemde correcties niet in lijn zijn met de Europese regelgeving. UWV heeft de werkwijze op 1 april 2025 aangepast. Sinds die datum worden er geen aanpassingen op basis van werkelijke bedragen meer uitgevoerd als mensen bezwaar maken. Daarmee is de praktijk weer in lijn met de geldende wet- en regelgeving. Omdat het om een groep mensen gaat die UWV niet meer kan achterhalen, heeft de minister van SZW in dit specifieke geval besloten om de uitkeringen niet opnieuw vast te stellen en het teveel betaalde niet terug te vorderen.

Niet verwerkte zelfstandige inkomsten

Uit interne UWV-onderzoeksrapporten uit 2021 en 2022 over het doorgeven van inkomsten uit zelfstandige werkzaamheden in de WIA, WAO, WAZ en Wajong is gebleken dat een deel van de uitkeringsgerechtigden de inkomsten uit zelfstandige werkzaamheden niet bij UWV heeft gemeld en daarmee de inlichtingenplicht heeft overtreden. Bij uitkeringsgerechtigden die de inkomsten wel hebben doorgegeven, zijn bij een deel van de uitkeringsgerechtigden deze inkomsten door UWV niet juist verwerkt. UWV gaat onderzoeken om hoeveel gevallen het gaat en wat de mogelijke consequenties zijn voor betrokken uitkeringsgerechtigden. Ook onderzoekt UWV mogelijke structurele beheersmaatregelen om dit in de toekomst te voorkomen. We gaan hierover in gesprek met UWV. Over de voortgang informeer ik uw Kamer nader in een volgende Stand van de uitvoering.

Programmatuurfout bij WW-uitkering jeugdigen

Medio november 2024 heeft UWV ontdekt dat er bij uitkeringen aan jongeren t/m 21 jaar waarbij sprake is van een minimumjeugdloon, een fout bij de berekening van het dagloon van de WW-uitkering is ontstaan. Bij een digitale WW-aanvraag en verjaring van de voorliggende referteperiode, wordt het dagloon automatisch verhoogd naar het jeugdloon dat past bij de nieuwe leeftijd. Deze verhoging hield echter geen rekening met een maximering waardoor er in sommige gevallen een te hoge uitkering is betaald. De fout in de programmatuur is in januari 2025 hersteld, waardoor de fout niet meer kan voorkomen. Het betreft kortdurende uitkeringen van veelal drie maanden, het raakt circa 700 uitkeringsgerechtigden en het gaat om bedragen tussen de 75 en 89 euro. Conform de Regeling Terugvordering geringe bedragen zal UWV deze te veel betaalde uitkeringen niet terugvorderen.

Ten onrechte betaald ouderschapsverlof

Bij een onderzoek van UWV is gebleken dat er soms te veel weken ouderschapsverlof betaald is. Vanwege de doorlooptijd (het verlof kan verspreid over een jaar worden opgenomen) komt het soms voor dat de werknemer van werkgever wisselt en het resterende verlof bij de nieuwe werkgever opneemt. Dan declareert de nieuwe werkgever dat resterende verlof in plaats van de oude werkgever: de uitkering wordt 'gesplitst'. Bij in totaal 102 betaalverzoeken van nieuwe werkgevers (voor 102 werknemers) is de splitsing niet correct uitgevoerd. In 100 van de dossiers is de onverschuldigde betaling aan de oude werkgever betaald en in twee gevallen aan de nieuwe werkgever. Het gaat om een totaalbedrag van EUR 780.000 dat UWV conform het reguliere proces aan de betreffende werkgevers terugvraagt.

2.3. Dienstverlening SVB

De SVB stelt als prioriteit dat mensen op tijd weten waar ze recht op hebben én dit ook daadwerkelijk ontvangen. In het overgrote deel van de gevallen keert de SVB tijdig uit aan 5,7 miljoen klanten. Maar de dienstverlening wordt alsmaar complexer, vooral op internationaal gebied. In internationale context zet de SVB voor 13% van haar klanten 50% van de dienstverleningscapaciteit in. De bestaande regelgeving sluit

steeds minder goed aan op de huidige maatschappij. Dit zet de normen voor tijdigheid onder druk en werkvoorraden lopen hierdoor op. Om de dienstverlening nationaal en internationaal in de toekomst uitvoerbaar te houden, is er vereenvoudiging nodig in nationale regelgeving, Europese regelgeving en in gegevensuitwisseling internationaal.

De complexiteit van de internationale dienstverlening neemt toe vanwege internationale mobiliteit, en veranderende werkpatronen en -vormen. Dit was voor de SVB en het ministerie van SZW aanleiding om dit in een gezamenlijke werkgroep te onderzoeken. De SVB heeft hier vervolgens in de vierde knelpuntenbrief aandacht voor gevraagd. Het Ministerie van SZW en de SVB hebben de afgelopen periode gewerkt aan het vereenvoudigen van de uitvoeringspraktijk en wet- en regelgeving. Bijvoorbeeld voor de repatriëringsregelingen, waardoor deze beter uitvoerbaar voor de SVB worden. Dat is belangrijk omdat de geopolitieke ontwikkelingen maken dat er steeds vaker en langer een beroep op deze regelingen wordt gedaan. Ook is er onderzoek verricht naar een objectief partnerbegrip in de AOW. Er is daarnaast in 2024 een werkagenda internationaal opgesteld door de SVB, met daarin verschillende exploratieve denkrichtingen om de toekomstbestendigheid en uitvoerbaarheid van de internationale dienstverlening te borgen. Voorts is de SVB voornemens in 2025 in bilateraal verband met zusterorganen structurele afspraken te maken over tijdige aanlevering van gegevens, zodat mensen tijdig de uitkering ontvangen waar zij recht op hebben. In 2025 is de SVB deze denkrichtingen verder aan het uitwerken en waar mogelijk aan het implementeren. Voor zover het traject om de organisatie weerbaarder te maken dat toelaat, pakken SZW en de SVB het vervolg hiervan gezamenlijk op.

In EU-verband wordt met regelmaat aandacht gevraagd voor de noodzaak om regels te vereenvoudigen en moderniseren. Een concreet uitvloeisel van de werkagenda is het non-paper over de herziening van Verordening 883/2004 waarin een aantal uitdagingen zijn geïdentificeerd. Ook wordt de Europese Commissie opgeroepen om een nieuw herzieningsvoorstel in te dienen dat bijdraagt aan modernisering en vereenvoudiging van de regels.

2.3.1. Data-initiatief SVB

De SVB werkt aan het continu verbeteren van dienstverlening. Eén van de speerpunten daarbij is een meer data gedreven uitvoering om effectiever en efficiënter te werken, maar ook om beter aan te sluiten bij de behoeftes van mensen. Daarom zet de SVB sterk in op het verbeteren van de datakwaliteit en de datahuishouding. Als gevolg van nieuwe inzichten zijn bestanden met elkaar vergeleken. Op deze wijze zijn onregelmatigheden in data opgespoord die in het verleden niet aan het licht zijn gekomen. In november 2022 is de SVB gestart met het herzien van AOW-uitkeringen. De SVB heeft het traject januari 2025 afgerond.

2.3.2. Bereiken van de AOW-leeftijd

Het bereiken van de AOW-leeftijd is een levensgebeurtenis die gepaard gaat met inkomenswijzigingen. Deze veranderingen hebben gevolgen voor de hoogte en het recht op toeslagen en belastingen. Het voorkomen van terugvorderingen en naheffingen vraagt om een goede informatievoorziening en dienstverlening van de overheid, evenals het voorkomen van niet-gebruik van aanvullende regelingen.

De SVB, Dienst Toeslagen en de Belastingdienst hebben het overleg geïntensiveerd om de dienstverlening aan burgers bij het bereiken van de AOW-leeftijd te verbeteren. Zo is er, in afstemming met partijen zoals de SVB en pensioenuitvoerders, sinds oktober 2024 een speciale "AOW-pagina" op de Belastingdienst-website waarbij de relevante informatie overzichtelijk wordt gepresenteerd.

2.3.3. Gebaar van erkenning aan ouderen van Surinaamse herkomst

De SVB heeft in juli 2024 het eenmalig bedrag automatisch uitbetaald aan 23.067 ouderen. Mensen die het gebaar niet automatisch hebben gekregen kunnen sinds 1 juli 2024 een aanvraag doen. Dit kan nog tot 1 juli 2026. Aan circa 1.800 personen is het eenmalige bedrag toegekend na een aanvraag. In totaal zijn bijna 1.000 aanvragen afgewezen. Dat heeft geleid tot 361 bezwaarschriften en circa 60 beroepszaken. De beroepszaken gaan met name over de voorwaarden om voor het gebaar in aanmerking te komen.

De rechtbank Midden-Nederland heeft op 18 april 2025 in een drietal beroepszaken uitspraak gedaan. De rechtbank heeft zich in de uitspraken zowel over de exceptieve toetsing als de rechtstreekse toetsing uitgelaten over de leeftijdseis van 18 jaar, en de voorwaarde dat iemand voor 25 november 1975 in Nederland is gaan wonen. De beroepen zijn ongegrond verklaard.

2.3.4. Nationale ombudsman inzake postbezorging

De Nationale ombudsman heeft in een brief aan de minister van Binnenlandse Zaken zijn zorgen geuit over de betrouwbaarheid van de postbezorging door de overheid. De SVB doet er alles aan om klanten goed en tijdig te informeren op de wijze die hun voorkeur heeft. De SVB heeft als richtlijn om bij geen gehoor altijd een nieuwe brief sturen en, als dat ook niet tot een reactie leidt, uiteindelijk telefonisch contact proberen te leggen. Tot dusver ziet de SVB geen toename in het aantal meldingen van niet geleverde post en zijn er twee zaken bekend waarbij de post niet (tijdig) aan is gekomen.

3. Preventie & Handhaving

Handhaving is onderdeel van een rechtmatig proces met een rechtvaardige uitkomst. Belangrijke uitgangspunten voor UWV en de SVB zijn een zorgvuldig proces en het rekening houden met de menselijke maat. Daar waar onverhoopt fouten worden gemaakt, worden deze hersteld, met oog voor de mens. Veel problemen op het gebied van handhaving kunnen we aan de voorkant voorkomen: daarom zetten we ook in op preventie.

3.1. Ontwikkelingen risicoscans UWV

In 2023 is uw Kamer geïnformeerd over problemen met de gegevensverzameling bij de risicoscan verblijf buiten Nederland⁷. De vervolgacties die het ministerie van SZW met UWV heeft afgesproken zoals aangegeven in de brief van 9 oktober 2023⁸ en de beantwoording van de Kamervragen⁹ zijn nu allemaal afgerond.

UWV heeft eind februari dit jaar de herstelactie afgerond voor het herzien van alle afgesloten zaken, naar aanleiding van het stopzetten van de risicoscan 'verblijf buiten Nederland' begin 2023. Daarnaast heeft UWV een positieve uitkomst ontvangen op de externe toetsing voor de sollicitatiescan en risicoscan verwijtbare werkloosheid.

3.2. Follow-up team preventie

Preventie van regelovertreding is een belangrijk onderdeel van het vernieuwde handavingsinstrumentarium; daarmee kunnen veel problemen worden voorkomen. Team Preventie heeft zich gebogen over de vraag hoe burgers beter geholpen kunnen worden om de regels na te leven. Het

⁷ Kamerstukken II, 2022/2023, 26 448, nr. 711 en Kamerstukken II 2022/2023, 26 448, nr. 717, bijlage 'Stand van de uitvoering sociale zekerheid juni 2023'

⁸ Kamerstukken II 2023/2024, 26 448, nr. 731

⁹ Kamerstukken II 2023/2024, nr. 179

team bracht hierover het eindadvies 'Preventie: Een kwestie van doen!' ¹⁰ uit. Met de Kamerbrief van 24 september 2024¹¹ is het eindadvies aan uw Kamer toegezonden. Sindsdien wordt gewerkt aan de follow-up. SZW, UWV, de SVB en VNG gaan samen een impuls geven aan preventie, ter ondersteuning van reeds lopende acties. Hierbij wordt uitgegaan van concrete knelpunten die vanuit de praktijk zijn aangedragen. Het gaat om regelovertreding door veelvoorkomende vergissingen. Het doel is om te werken aan concrete oplossingen, zodat het aantal vergissingen kan worden teruggebracht.

Daarnaast doet SZW een onderzoek naar het instrument 'leerdialoog', in samenwerking met VNG en Divosa. In een leerdialoog wordt op laagdrempelige wijze een complexe handhavingsscasus geanalyseerd. Daarbij wordt besproken welke inzichten diverse uitvoeringsprofessionals binnen het gemeentelijke domein hieruit opdoen voor preventief handelen in de toekomst. Het onderzoek wordt naar verwachting in juli 2025 afgerond. Met de Stand van de uitvoering van december 2025 informeren wij uw Kamer over de uitkomsten.

3.3. Dringende redenen

Op 18 april 2024 heeft de Centrale Raad van Beroep (CRvB) een uitspraak gedaan over de 'dringende redenen' uitzondering¹², waarmee de reikwijdte van deze uitzondering is vergroot. UWV, de SVB en gemeenten moeten als iemand zich beroept op deze uitzondering een integrale belangenafweging maken. Hierin worden het belang van de maatschappij, een rechtmatige besteding van overheidsgeld, en het belang van de individuele mens, waarbij rekening gehouden kan worden met persoonlijke omstandigheden, meegewogen. De uitkomst van deze afweging moet evenredig zijn.

UWV geeft uitvoering aan deze uitspraak door te werken met multidisciplinaire teams. In deze teams wordt de belangenafweging voor terugvorderingen gemaakt. UWV onderzoekt daarnaast een aanpassing van het herzien, terug- en invorderbeleid. De SVB heeft haar beleid omtrent herziening en terugvordering in februari 2024 al aangepast¹³.

3.4 Motie Vroonhoven/van Dijk

In de motie van de leden van Vroonhoven (NSC) en van Dijk (CDA)¹⁴ betreffende een onderzoek naar het gebruik van systemen die vergelijkbaar zijn met het Risico Analyse model (RAM) bij de Belastingdienst, Toeslagen en Douane, wordt de regering eveneens opgeroepen te onderzoeken in hoeverre UWV gebruik maakt van RAM-achtige systemen en algoritmen en de Kamer hierover te informeren.

Op dit moment zijn wij met UWV in overleg hoe invulling te geven aan deze motie. De Kamer wordt hierover geïnformeerd in de Stand van de uitvoering van december 2025.

¹⁰ Preventie - Een kwestie van doen!

¹¹ Kamerstukken II, 2024/25, 17050, nr. 609.

¹² ECLI:NL:CRVB:2024:726. Het gaat hier zowel om de dringende redenen bij herziening als bij terugvordering.

¹³ Verlaging of intrekking van de uitkering (SB1407) - Sociale Verzekeringsbank Dit beleid is getoetst door de CRvB, zie oa ECLI:NL:CRVB:2024:2140.

¹⁴ Kamerstukken II, 2024/2025, 31066, nr. 1469

4. Continuïteit van de organisaties

In dit hoofdstuk gaan we in op de zaken die invloed hebben op de continuïteit van UWV en de SVB. Hierbij gaan we in op de ontwikkelingen op het gebied van ICT. Ook beschrijven we de informatiebeveiliging, en zetten we uiteen hoe UWV en de SVB zich inzetten voor weerbare dienstverlening.

4.1. ICT-ontwikkelingen UWV

UWV zet in op een digitale transitie om te zorgen voor een naadloze samenhang tussen digitale en fysieke dienstverlening. Door middel van digitalisering creëert UWV betere ondersteuning voor medewerkers en dienstverlening voor cliënten, werkgevers en partners die passend, eenvoudig, consistent en toegankelijk is. Met daarbij oog voor de menselijke maat én voor cliënten die digitaal niet of minder vaardig zijn.

UWV bouwt aan een sterk fundament met focus op vereenvoudiging van het data- en IT-landschap en betere kwaliteit en toegankelijkheid van gegevens. Vereenvoudiging, standaardisatie en herbruikbaarheid van (data gedreven) werkwijzen en geautomatiseerde processen staan daarbij voorop. Uitgangspunt is ook dat IT helpt om het werk en de dienstverlening efficiënter en effectiever uit te voeren met gebruiksvriendelijke systemen die onderling goed samenwerken en zorgen voor juiste informatie op het gewenste moment. Continuïteit en stabiliteit van IT-systemen is daarbij cruciaal.

4.1.1. Artificiële Intelligentie (AI) UWV

UWV hecht veel belang aan het verantwoord inzetten van AI voor medewerkers, cliënten, werkgevers en partners. Sinds medio 2024 buigt een Kernteam AI zich bij UWV over de strategische en beleidsmatige uitwerking van de Europese AI-verordening en AI gerelateerde vraagstukken. In januari 2025 is een sprintteam gestart met het inrichten van het fundament om op verantwoorde wijze een vorm van GenAI op de moderne werkplek te kunnen bieden. Dit team geeft in Q1 en Q2 invulling aan het vergroten van AI-geletterdheid van UWV-medewerkers. Daarnaast worden er twee pilots gestart voor een beperkte groep medewerkers voor gebruik van GenAI op de werkplek en voor softwareontwikkeling.

Verder zoekt UWV aansluiting bij de SVB en andere overheidsorganisaties, onder andere in Netwerk van Publieke Dienstverleners (NPD) verband, en partijen buiten de overheid om samen te leren en expertise te delen. Tot slot wordt sinds eind 2023 verantwoording afgelegd over AI-toepassingen met hoog risico en algoritmes met impact in de algoritmeregisters van de overheid en UWV. Het actueel houden van deze registers is een continu proces.

4.1.2. Modernisering arbeidsmarktdienstverlening

Ook in de dienstverlening gericht op werk, werkt UWV onder andere aan digitalisering en het inrichten van toekomstbestendige IV-ondersteuning. UWV is bezig met de voorbereidingen voor de implementatie van een nieuwe Bemiddelingsservice voor UWV-medewerkers later dit jaar. Hiermee wordt matchen op basis van skills en competenties mogelijk gemaakt. Naast algemene kwaliteitsmaatregelen wordt extra aandacht besteed aan *bias*, transparantie en uitlegbaarheid van de matching software en het voldoen aan de Wet Gelijke Behandeling en de AI Act.

Daarnaast werkt UWV toe naar het delen van gegevens in plaats van applicaties. Een belangrijke stap hierin is het afsluiten van de toegang voor gemeenten tot het UWV Portaal voor Gemeenten. Per 1 januari 2026 zullen de UWV applicaties afgesloten worden voor gemeenten en zal bijvoorbeeld VUM worden gebruikt als mechanisme om matchingsgegevens uit te wisselen. Deze ontwikkeling draagt bij aan het

definitief oplossen van de IB&P restrisico's van het systeem SONAR, waarover de Kamer eerder is geïnformeerd¹⁵.

4.1.3. Vervanging OpenVMS-platform

De uitkeringsverstrekkingen op basis van de Arbeidsongeschiktheids- en de Werkloosheidswet (AW en WW) zijn afhankelijk van ICT-systemen die op het verouderde OpenVMS-platform draaien en waarvan de ondersteuning eind 2027 afloopt. Een oplossing hiervoor werd aanvankelijk gezocht via het programma OpenVMS dat door het Adviescollege ICT toetsing (AcICT) begin 2024 is getoetst. UWV heeft de aanbevelingen van het uitgebrachte advies verwerkt in de plannen van twee nieuwe projecten die worden uitgevoerd binnen het programma Nexus. Het AW-uitkeringssysteem wordt stapsgewijs herbouwd met nieuwe technologie op een modern platform. Het WW-uitkeringssysteem, gebouwd op een minder complexe database dan het AW-uitkeringssysteem, wordt gemigreerd naar een modern platform. Om de risico's te beperken worden er tijdens de looptijd van de projecten alleen noodzakelijke wijzigingen op de bestaande uitkeringssystemen doorgevoerd. Na afronding van deze projecten is er geen afhankelijkheid meer van het OpenVMS-platform en kan verdere vernieuwing plaatsvinden. UWV heeft het AcICT opnieuw gevraagd advies uit te brengen over beide projecten waarop AcICT eind februari 2025 is gestart met een onderzoek.

4.1.4. Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO)

Cliënten, werkgevers, partners en medewerkers kunnen erop vertrouwen dat UWV veilig en zorgvuldig met informatie en persoonsgegevens omgaat. De digitale weerbaarheid wordt continu en volgens de hoogste (inter)nationale standaarden en wettelijke kaders versterkt.

In juni 2022 is in de Stand van de Uitvoering de ambitie gecommuniceerd in 2026 volledig aan de BIO te voldoen. Aangezien voldoen aan informatiebeveiligingsstandaarden een voortdurend proces is, heeft UWV de doelstelling herijkt naar eind 2025 *in control* te zijn op de BIO. Dit houdt onder andere in dat alle systemen en processen zijn getoetst op basis van een zelfevaluatie, verbeteracties zijn gedefinieerd en dat deze adequaat worden opgevolgd. Parallel hieraan bereidt UWV de implementatie van de BIO2 en de Cyberbeveiligingswet (Cbw) voor (die naar verwachting in 2025 in werking treden).

4.2. ICT-ontwikkelingen SVB

De SVB werkt via de IV-strategie aan het verbeteren en borgen van continuïteit en wendbaarheid van de IT en dienstverlening aan mensen. Daarom investeert de SVB in de modernisering van haar systemen, zodat ook in de toekomst goede dienstverlening kan worden geboden. Net als andere overheidsorganisaties staat de SVB voor de opgave de maatschappelijke weerbaarheid te vergroten. In 2025 zet de SVB belangrijke stappen in het toewerken naar een wendbare en weerbare organisatie door verschillende maatregelen te ontwikkelen die in voorkomende situaties kunnen worden ingezet. Daarnaast zet de SVB via het sourcingsbeleid in op een wendbare en weerbare organisatie.

4.2.1. Sourcing IT-infrastructuur en aanbesteding IT-dienstverlening

Met de aanbesteding van de infrastructuurdiensten wordt ingezet op een infrastructuur die niet alleen is toegerust om nieuwe werkwijzen als agile en DevOps te ondersteunen, maar ook wendbaar genoeg is om ten tijde van crisis leveringszekerheid te kunnen bieden. Daarvoor zijn niet alleen innovaties in de infrastructuur nodig, maar ook in het applicatielandschap. Deze aanbesteding stelt de SVB in staat om te investeren in die innovatie. Een belangrijke eis in de selectiefase is namelijk dat een leverancier samen met de SVB de innovaties kan doorvoeren die benodigd zijn voor een wendbare en toekomstbestendige

¹⁵ Kamerstukken II 2020/2021, 26643, nr. 714

dienstverlening. Na de gunning en transitie wordt met de nieuwe leverancier gewerkt aan deze transformatie. Met de uitbesteding van infrastructuurdiensten ontwikkelt de SVB zich door als regie-organisatie. De marktconsultatie van de Europese aanbesteding is inmiddels afgerond. De SVB heeft een aanvraag bij de AcICT ingediend om een toets te doen op de aanbesteding. Als onderdeel van het sourcingbeleid en het leveranciersmanagement monitort de SVB de continuïteit van de dienstverlening van partijen die diensten leveren aan de SVB. Omdat de doorlooptijd van een dergelijke aanbesteding inclusief transitie tijd vergt, neemt de SVB extra maatregelen om belangrijke data veilig te stellen voor de continuïteit van de dienstverlening.

4.2.2. Modernisering AA-systeem

Via het programma Modernisering Algemene Administraties (mAA) werkt de SVB aan het toekomstbestendig maken van het AA-systeem. Het AA-systeem is het kernsysteem voor de uitvoering van de belangrijkste regelingen van de SVB binnen het sociaal domein, zoals de AOW en de kinderbijslag. Dit programma is nodig om het onderhoud en de continuïteit van het AA-systeem voor de komende 10 jaar te waarborgen en daarmee bij te dragen aan vernieuwing en wendbaarheid van de dienstverlening. Daarvoor wordt de omvang van het systeem teruggebracht en de kwaliteit geoptimaliseerd.

Sinds de start van het programma is de omvang van het AA-systeem met circa 25% teruggebracht en zijn oude regelingen verwijderd. Ook is het project 'Naar-één-landelijke-administratie' succesvol afgerond. Daarmee zijn de tien regionale databases in één landelijke database samengebracht en tegelijkertijd oude databases opgeruimd. Daarnaast is de ontsluiting van de data in het systeem gemoderniseerd. Dit wordt in april 2025 afgerond en naar de lijnorganisatie overgedragen.

De voortgang van het programma gaat echter minder snel dan aanvankelijk gedacht, onder andere door de complexiteit van het systeem en een tekort aan benodigde specifieke expertise. De impact hiervan op de planning wordt nog onderzocht.

4.2.3. Digitale veiligheid SVB

Het waarborgen van de data van miljoenen klanten is van essentieel belang voor de SVB. Daarom blijft de SVB investeren in de privacybewaking en digitale veiligheid van klanten en medewerkers. Het voorkomen van incidenten speelt daarbij een cruciale rol. Dat wordt bereikt door de monitoring continu te verbeteren. Ook worden veel voorkomende cyberaanvallen nagespeeld en treft de SVB maatregelen ten behoeve van hogere weerbaarheid tegen deze aanvallen. Ondanks de inspanningen van de SVB op het gebied van digitale veiligheid, blijft het, mede als gevolg van geopolitieke spanningen, onmogelijk om het risico op (digitale) cyberaanvallen volledig uit te sluiten.

De SVB is zodoende bezig de volwassenheid van de securityprocessen te vergroten. Hiervoor is een meerjarenroadmap opgesteld, waarin voor de SVB Identity and Access management (IAM) verbeteringen zijn opgeleverd en de noodscenario's voor betalingsverkeer zijn verbeterd. De SVB werkt in 2025 verder aan het voorbereiden op implementatie van de toekomstige NIS2-richtlijnen en EU-wetgeving.

4.2.4. Artificiële Intelligentie (AI) SVB

De SVB ziet de kansen die AI met zich meebrengt en onderzoekt door middel van experimenten in aparte testomgevingen welke toepassingsgebieden kansrijk zijn. Dit gebeurt conform het herijkte overheidsbrede standpunt Generatieve AI. De SVB volgt hierbij het beleid van de Rijksoverheid. Ook wordt onderzoek gedaan naar de toepasbaarheid van bestaande toetsingskaders, processen en governance om deze technologie goed in te zetten. In 2025 verwacht de SVB de eerste generatieve AI-toepassingen te implementeren, met name in ondersteunende processen waar geen persoonsgegevens worden verwerkt.

De opgedane kennis die de SVB vergaart uit deze experimenten wordt Rijksbreed gedeeld, en bij verschillende experimenten wordt actief samengewerkt met onder andere UWV. De leerpunten uit experimenten worden samen met de Europese AI-verordening gebruikt om het algoritmebeleid te actualiseren, en op verantwoorde wijze deze technologie binnen de SVB in te zetten. De SVB heeft het ethisch verantwoord gebruik van data hoog in het vaandel staan. Ook als het gaat om het gebruik van data bij AI-toepassingen. Het bijhouden van het algoritmeregister met hoog-risico AI en impactvolle algoritmes draagt bij aan de transparantie op dit onderwerp. Het register wordt periodiek bijgewerkt.

4.3. Informatiebeveiliging

4.3.1. Datalekken SVB

In de periode van januari tot en met maart 2025 hebben zich bij de SVB 151 datalekken voorgedaan met een beperkte impact. Er zijn drie datalekken gemeld bij de Autoriteit Persoonsgegevens (AP). Er hebben zich geen datalekken voorgedaan met grote impact.

4.3.2. Datalekken UWV

In de periode van januari tot en met maart 2025 heeft UWV 216 datalekken gemeld bij de AP. In deze periode hebben zich twee datalekken voorgedaan met een grote impact.

Gezondheidsgegevens

In januari 2025 is een incident aan het licht gekomen waarbij door een menselijke fout een interne email per abuis naar een cliënt is gestuurd. De mail bevatte een bijlage met persoonsgegevens waaronder gezondheidsgegevens van andere cliënten. De ontvanger heeft bevestigd de mail ongeopend te hebben verwijderd. De getroffen cliënten en de AP zijn hierover geïnformeerd. De mogelijkheden om dit soort documenten op één plek te delen worden onderzocht, zodat de documenten niet meer per email hoeven te worden verstuurd.

Levering van bestanden

In februari 2025 is een incident geconstateerd waarbij een e-mail met twee bestanden naar een verkeerde afnemer is gestuurd. De twee bestanden bevatten persoonsgegevens van 158 betrokkenen. Het incident is gemeld bij de AP. UWV heeft contractueel gedragscodes afgesproken die voldoende waarborgen moeten bieden voor de bescherming van de betrokkenen. Daarom is de impact voor betrokkenen minimaal en heeft UWV besloten de betrokkenen niet te informeren. Daarnaast heeft de ontvanger de testbestanden niet verwerkt maar meteen verwijderd.

4.4. Continuïteit algemeen

4.4.1. Verandermotor

In de vorige Stand van de uitvoering heeft UWV gemeld dat het bezig is met de voorbereiding van een organisatieverandering waarbij medewerkers die zich bezighouden met verandering, Agile gaan samenwerken binnen de Verandermotor in kleine, multifunctionele teams, met meer autonomie en minder afhankelijkheden. Begin december 2024 is de adviesaanvraag van het hoofdlijnenontwerp van de Verandermotor aangeboden aan de ondernemingsraad (OR). Eind maart heeft de OR van UWV het advies gegeven op deze adviesaanvraag. Hieruit komt naar voren dat de OR het nut en de noodzaak van de verandering onderschrijft, maar op onderdelen voldoende uitwerking mist om adequaat te kunnen adviseren. Hierbij vraagt de OR onder andere om een verdiepend onderzoek naar de achterliggende problemen, een duidelijke veranderaanpak en inzicht in bepaalde detailontwerpen die volgens eerdere planning pas in een later stadium zouden worden gedeeld. De OR en de Raad van Bestuur zijn met elkaar

in gesprek over de inrichting van het vervolgtraject, waarbij beide belang hechten aan een zorgvuldig gezamenlijk proces.

4.4.2. Maatschappelijke weerbaarheid en Weerbare dienstverlening

Het is van belang dat de sociale zekerheid, als vitale overheidsdienstverlening, bestand is tegen eventuele verstoringen waardoor de uitvoering in gevaar kan worden gebracht. Op 6 december jl. stuurden de minister van Justitie en Veiligheid en de minister van Defensie een brief¹⁶ aan de Tweede Kamer over weerbaarheid tegen militaire en hybride dreigingen waarin de bescherming van de sociale zekerheid als prioriteit werd aangemerkt. Ook door andere gebeurtenissen, zoals een pandemie of het (tijdelijk) niet werken van de ICT-omgeving, kan de uitvoering van de sociale zekerheid verstoord worden.

Burgers moeten ook in tijden van crisis kunnen rekenen op een betrouwbare overheid. In de huidige tijd, waarin we steeds afhankelijker worden van digitale systemen, is het van belang om na te blijven denken over mogelijke verstoringen in de ICT-omgeving. Cyberaanvallen, technische storingen of andere onvoorziene omstandigheden kunnen immers een grote impact hebben op de maatschappij. Het is dan ook onze verantwoordelijkheid om samen met UWV en de SVB de digitale weerbaarheid te vergroten en daarmee de bestaanszekerheid van burgers nu en in de toekomst te borgen. Het ministerie van SZW en de SVB zijn gezamenlijk gestart met het programma Weerbare Dienstverlening. Het programma werkt aan maatregelen voor als de ICT-dienstverlening van de SVB tijdelijk niet naar behoren functioneert. UWV bereidt zich eveneens in samenwerking met het ministerie van SZW voor op de gevolgen van eventuele verstoringen van de uitvoering van de sociale zekerheid.

4.4.3 Taakstelling

UWV en de SVB staan voor een financiële opgave: een apparaatstaakstelling vanuit het Hoofdlijnenakkoord 2024–2028¹⁷ én een aanvullende bezuiniging als gevolg van de onderhandelingen over de onderwijsbegroting. Dit heeft tot gevolg dat UWV en de SVB het in de toekomst met minder middelen zullen moeten doen. Op dit moment vindt er nog afstemming plaats tussen UWV en de SVB, en mijn departement op welke wijze vorm kan worden gegeven aan de invulling van de taakstelling bij UWV en de SVB, waarbij nadrukkelijk ook gekeken wordt naar vereenvoudiging van wet- en regelgeving.

4.4.4 Organisatie- en naamsverandering Stichting Inlichtingenbureau

In 2025 verandert de organisatiestructuur van het Inlichtingenbureau (IB). Op dit moment heeft het IB een vijfkoppig bestuur. Dit wordt een bestuursmodel met een Raad van Toezicht en een directeur-bestuurder. Om de nieuwe organisatievorm te onderschrijven heeft het IB, in goed overleg met SZW en de VNG, besloten om verder te gaan onder de nieuwe naam Bureau Informatiediensten Nederland (BIDN). De nieuwe organisatievorm wordt verwezenlijkt in de nieuwe statuten van het Bureau Informatiediensten Nederland (BIDN). Uw Kamer zal binnenkort de nieuwe statuten via de voorhangprocedure voorgelegd krijgen.

¹⁶ Kamerstukken II 2024/2025, 30 821, nr. 249

¹⁷ Kamerstukken II 2024/2025, 31 490, nr. 359

5. Bijlagen

5.1. Toelichting stand van zaken openstaande knelpunten UWV, de SVB en de LCR

5.1.1. Stand van zaken openstaande knelpunten UWV

Knelpunten UWV	Jaartal	Update juni 2025
1. Vereenvoudigen TW	2024	De verkenning naar mogelijke aanpassingen om de Toeslagenwet te vereenvoudigen is afgerond. De Kamer ontvangt over deze verkenning voor de zomer een brief.
2. Verlengen termijn aanvraag WW	2024	SZW en UWV hebben besloten dat de huidige uitvoeringspraktijk van UWV met ruimere discretionaire bevoegdheid voortgezet kan worden tot de aanpassing van het Maatregelenbesluit socialezekerheidswetten ingaat. Hiermee krijgt UWV een ruimere discretionaire bevoegdheid om bij het te laat indienen van een aanvraag voor een WW-uitkering af te zien van een maatregel. Daarnaast wordt op dit moment verkend op welke manier en op welke termijn de WW-aanvraagtermijn wettelijk zou kunnen worden verruimd.
3. Hervorming arbeidsongeschiktheidss telsel	2024	Het kabinet verbetert en vereenvoudigt de WIA met concrete voorstellen, geïnspireerd door de aanbevelingen van de OCTAS. In de voorjaarsbesluitvorming zijn middelen vrijgemaakt voor een aantal maatregelen die deze kabinetsperiode genomen kunnen worden, met als doel een bijdrage te leveren aan het verminderen van de druk op UWV en een beperkte vereenvoudiging te bewerkstelligen. Ideeën voor meer fundamentele aanpassingen van het stelsel naar aanleiding van OCTAS, worden nog uitgewerkt. We betrekken UWV bij de voortgang. De Kamer wordt over dit traject voor de zomer geïnformeerd.
4. Beëindiging WW op eigen initiatief	2023	UWV en SZW voeren constructieve gesprekken over dit knelpunt en SZW werkt momenteel verschillende oplossingsrichtingen uit. De verwachting is dat SZW dit jaar nog een besluit neemt over hoe dit knelpunt op te lossen.
5. Calamiteitenverlof buitenland WW	2023	In overleg met SZW past UWV vanaf eind 2024 buitenwettelijk begunstigend beleid toe, zodat het voor uitkeringsgerechtigden (WW en IOW) in specifieke situaties mogelijk wordt om met behoud van uitkering een korte periode in het buitenland te verblijven. Er volgt nog een wetswijziging (voor WW en IOW) op dit punt. Tot die tijd geldt het buitenwettelijk begunstigend beleid.

Knelpunten UWV	Jaartal	Update juni 2025
6. Vaststellingsovereenkomst in geval van ziekte en WW	2023, 2022	UWV heeft twee beleidsnotities opgesteld, waarmee het huidige beleid is aangescherpt en medewerkers meer handvatten krijgen voor de uitvoering. De beleidsnotities gaan over de verwijtbaarheidstoets voor het opleggen van een maatregel op de ZW-uitkering en het terugvorderbeleid en de toets op redelijkerwijs duidelijk op de WW-uitkering. Hiermee wordt gestreefd naar uniform beleid bij UWV, met ruimte voor menselijke maat. Deze beleidsstukken zijn gedeeld met SZW. De komende periode werkt UWV verder aan het verbeteren van voorlichting en uniformeren van intern beleid en doet UWV nader onderzoek naar de precieze problematiek en de omvang hiervan. Parallel hieraan maakt SZW een start met het beleidsproces, door verkenning van een aantal mogelijke oplossingsrichtingen via aanpassing van huidige wet- en regelgeving.
7. Werkloos worden in de WIA en hardheden in de WIA	2023, 2022	Het wegnemen van hardheden loopt mee in de aanpak naar aanleiding van de aanbevelingen van de commissie OCTAS. De politieke besluitvorming hierover is nog niet afgerond. We betrekken UWV bij de voortgang. De Kamer wordt voor de zomer geïnformeerd over dit traject.
8. Aanpassingen in het herbeoordelingsbeleid	2023, 2022	SZW en UWV zijn in gesprek over mogelijke oplossingsrichtingen. Dit loopt mee in de aanpak rondom de problematiek in achterstanden met sociaal-medische beoordelingen (SMB). Concreet heeft UWV samen met het Verbond van Verzekeraars en een aantal private uitvoerders gewerkt aan een proef rondom het aanvragen van herbeoordelingen. Op dit moment is UWV bezig met een evaluatie van de proef. In hoeverre deze proef kan worden omgezet in concrete afspraken is onzeker. Zie hiervoor ook de 'Voortgangsbrief mismatch sociaal-medisch beoordelen' van 23 oktober 2024 ¹⁸ .
9. Wendbare wetgeving voor betere en snellere dienstverlening	2023, 2022, 2021	Dit knelpunt wordt meegenomen in het wetsvoorstel modernisering grondslagen. We hebben de Kamer in de voortgangsbrief Werkagenda SUWI december 2024 ¹⁹ hierover geïnformeerd. We informeren de Kamer eind 2025 de voortgang via de voortgangsbrief Werkagenda SUWI.
10. Bij arbeidsmarktdienstverle	2022	Het signaal van UWV raakt aan de doorontwikkeling van de regionale arbeidsmarktinfrastructuur. Om de knelpunten in de

¹⁸ Kamerstukken II, 2023-2024, 26448, nr.788.

¹⁹ Kamerstukken II, 2024/2025, 26 446, nr. 796.

Knelpunten UWV	Jaartal	Update juni 2025
ning staat de behoefte van de mens niet altijd centraal		huidige arbeidsmarktinfrastructuur en arbeidsmarktdienstverlening op te lossen zijn beleidsmaatregelen uitgewerkt met betrokken partijen, waaronder UWV. Hierover is de Kamer geïnformeerd in de brief van 29 april²⁰. De focus van de maatregelen ligt op het versterken van de samenwerking in de regionale arbeidsmarkt en het wegnemen van belemmeringen om passende dienstverlening te bieden. Om de behoefte van de mens bij het bieden van dienstverlening meer centraal te stellen, worden verschillende maatregelen ingezet. We stimuleren deze gezamenlijke inzet en ontwikkeling met een tijdelijke regionale financiële impuls voor gezamenlijke publiek-private dienstverlening. Ook zetten we in op de mogelijkheden om tijdig passende en doorlopende dienstverlening door UWV en gemeenten te organiseren. Daarnaast wordt er een wetsvoorstel voorbereid met beoogde inwerkingtreding per 1 juli 2026.
11. Overdracht aan gemeenten van afgewezen Wajongaanvragers	2022	In de brief van 28 januari 2025 ²¹ heeft SZW naar aanleiding van het advies van OCTAS over de Wajong aangegeven hoe de Staatssecretaris Participatie en Integratie hiermee verder gaat. UWV kijkt of een landelijke uitrol van de pilot en een goede overdracht van afgewezen Wajongaanvragers van UWV naar gemeenten mogelijk is.
12. Complexiteit gegevensverstrekkingen sociale zekerheidsrechten gedetineerden	2022	Alhoewel de implementatie van Ma3tch moeizamer verloopt dan oorspronkelijk gedacht, is het proces in beweging. De SVB en Justid hopen begin 2026 te kunnen overstappen op de nieuwe wijze van gegevensdeling. De bedoeling is dat UWV en het Inlichtingenbureau dan zo snel mogelijk volgt. UWV en het IB zijn reeds betrokken bij bepaalde onderdelen van het implementatieproces om te voorkomen dat later dubbel werk moet worden verricht.
13. Bruteringsvorderingen na een jaarovergang	2022	In samenwerking met UWV, SVB, gemeenten, Belastingdienst en het ministerie van Financiën wordt een oplossingsrichting uitgewerkt. Mensen die grote nadelen ondervinden van de bruto terugvordering zouden alleen het bedrag hoeven terug te betalen dat ze te veel op hun bankrekening hebben ontvangen. De hiervoor gereserveerde middelen zijn met de voorjaarsbesluitvorming weer deels ingeleverd. Hierdoor zijn

²⁰ Kamerstukken II, 2023/2024, 33 566, nr. 109

²¹ Kamerstukken II, 2024/25, 26 448, nr. 799, p. 17 en fiche 63 van de fichebundel in de bijlage.

Knelpunten UWV	Jaartal	Update juni 2025
		er slechts middelen beschikbaar van 2026 t/m 2028. Deze ontwikkelingen leiden ertoe dat er opnieuw bezien moet worden wat de vervolgstappen zullen zijn.
14. Wajong-gerechtigden die geen toegang hebben tot vrijwillige verzekeringen	2022	Geen voortgang sinds december 2024 waarin melding is gemaakt van de Kamerbrief 'Voortgang Wet basisverzekering arbeidsongeschiktheid zelfstandigen en wetsvoorstellen hervorming arbeidsmarkt' ²² .
15. Samenloop verschillende werknemersregelingen (WW, ZW, WIA, etc.)	2022	Voor de verschillende werknemersregelingen, zoals WW, ZW en WIA, worden binnen de genoemde trajecten updates gegeven. Omdat deze trajecten elkaar beïnvloeden, is de situatie complex en kost het tijd om dit probleem op te lossen.
16. Complexiteit dwarsverbanden sociaal zekerheidsrecht en arbeidsrecht	2022	Het knelpunt loopt mee in de verkenning van beleidsopties door SZW en UWV om de WW te kunnen vereenvoudigen. Dit gebeurt naar aanleiding van de resultaten van het onderzoek naar knelpunten in de WW. Hierop is minder vooruitgang geboekt dan bij de vorige Stand van de Uitvoering werd verwacht. In het kader van de Hervormingsagenda SZW, waar het traject 'Vereenvoudiging WW' onderdeel van uitmaakt, zal de Kamer medio 2025 nader worden geïnformeerd.
17. Verlofregelingen bij ouderschap	2024, 2022	SZW en UWV zijn gevorderd met de inventarisatie van knelpunten in de Wet arbeid en zorg (Wazo) en de verkenning van passende oplossingen. Om deze oplossingen te realiseren is een wijziging van de Wazo nodig. Deze is parallel aan de inventarisatie in voorbereiding. In maart 2025 ²³ is ingestemd met een aantal wijzigingsvoorstellen. Deze worden nu omgezet in conceptwetgeving.
18. Complexiteit werkloosheidswet (WW)	2021	Zie knelpunt 'Complexiteit dwarsverbanden sociaal zekerheidsrecht en arbeidsrecht'.
19. Dienstverlening UWV aan volledig en duurzaam Arbeidsongeschikten (Wajong DGA en WIA/IVA) en WW-cliënten met een structurele functionele beperking	2021	WW-gerechtigden met een kwetsbare arbeidsmarktpositie: Op 20 februari 2025 ²⁴ is het parlement door de minister van SZW geïnformeerd over de oplossing om re-integratiedienstverlening beschikbaar te houden voor WW-gerechtigden met een kwetsbare arbeidsmarktpositie. Het onderdeel IVA/DGA is afgerond.

²² 3 Kamerstukken II 2024/2025, 31311, nr. 278

²³ Kamerstukken II, 2024/25, 25 883, nr. 524, blz 7-8

²⁴ Kamerstukken II, 2024/25, 26 448, nr. 802

Knelpunten UWV	Jaartal	Update juni 2025
20. Maatregelenbesluit sociale zekerheidswetten	2021	Dit knelpunt wordt meegenomen in de uitwerking van de Basisverzekering Arbeidsongeschiktheid Zelfstandigen (BAZ).
21. Kostendelersnorm in de Toeslagenwet	2021	Dit knelpunt wordt meegenomen in de Kamerbrief over de verkenning naar vereenvoudigingen in de Toeslagenwet.
22. Dagloonbesluit WIA	2021	Zie Kamerbrief 'Voortgangsbrief verbeteraanpak UWV' ²⁵ .
23. Toerekensystematiek ERD/WGA	2021	Bij de uitwerking van ideeën voor aanpassingen van het stelsel voor ziekte en arbeidsongeschiktheid, naar aanleiding van OCTAS, kan ook naar dit knelpunt gekeken worden. De Kamer wordt over dit traject voor de zomer geïnformeerd.

5.1.2 Stand van zaken openstaande knelpunten SVB

Knelpunten SVB	Jaartal	Update juni 2025
1. Verzekeringsvaststelling in een veranderende maatschappelijke context	2024	Deze knelpunten hangen nauw samen met de internationale dienstverlening door de SVB. Op dit onderwerp wordt nader ingegaan in hoofdstuk 2.3 Dienstverlening SVB.
2. Gegevens zijn niet (tijdig) beschikbaar	2024	
3. Discrepantie nationale en internationale stelsels	2024	
4. Vereenvoudigen kind regelingen	2023	De vereenvoudiging van kind regelingen wordt meegenomen in de brief over de hervorming belasting- en toeslagenstelsel. Deze brief wordt voor het zomerreces naar de Kamer verzonden.
5. Stelsel leefvormen in de AOW vereenvoudigen	2023, 2021	De Kamer ontvangt naar verwachting voor het zomerreces een brief over de verkenning naar het objectief partnerbegrip in de AOW. Naast deze verkenning zullen wij dan ook ingaan op de uitkomsten van de maatschappelijke kostenbatenanalyse over de relatie tussen het partnerbegrip in de AOW en de domeinen wonen en zorg en over adressering van het knelpunt duurzaam gescheiden leven in verpleeghuissituaties.
6. Proactieve dienstverlening ten behoeve van bestaanszekerheid	2023	Het wetsvoorstel proactieve dienstverlening dat onder meer proactieve gegevensdeling en benadering van burgers juridisch mogelijk maakt ligt ter advies bij de Raad van State.

²⁵ Kamerstukken II 2024/25, 26 448, nr. 812

Knelpunten SVB	Jaartal	Update juni 2025
7. Armoedebestrijding: gebruiken beschikbare gegevens	2022	Het wetsvoorstel 'Proactieve dienstverlening SZW' creëert de bevoegdheid voor UWV, de SVB en gemeenten om mensen die mogelijk recht hebben op een uitkering of voorziening, gericht te benaderen en te helpen bij het doen van een aanvraag. Dit wetsvoorstel biedt een wettelijke grondslag voor UWV om het niet-gebruik van de Toeslagenwet tegen te gaan. SZW werkt in een AMvB uit welke specifieke gegevens uitgewisseld mogen worden voor proactieve dienstverlening, met name de overdracht afgewezen Wajong-aanvragers aan gemeenten en het proactief aanbieden van de AIO om het niet-gebruik tegen te gaan. Het wetsvoorstel ligt bij de Raad van State ter advisering. We streven ernaar om in de loop van 2025 het wetsvoorstel aan de Kamer te kunnen zenden ter behandeling.
8. Menselijke maat in het sanctiebeleid	2022	De Raad van State heeft op 12 mei haar advies op het wetsvoorstel gepubliceerd. Het streven is het wetsvoorstel nog voor de zomer naar de kamer te verzenden. Voor de onderliggende besluiten worden momenteel uitvoeringstoetsen uitgevoerd ²⁶ .
9. Niet-gebruik AIO	2021	SZW werkt samen met de Belastingdienst aan een vervolgpilot.
10. Handhaving internationaal	2021	De ministeries van SZW en Financiën, de SVB en Dienst Toeslagen werken gezamenlijk aan een wetstraject om invulling te geven aan de uitspraken.

5.1.3 Stand van zaken openstaande knelpunten LCR

Knelpunten LCR	Jaartal	Update juni 2025
1. Risico's van over de grens werken	2024	Dit knelpunt hangt samen met de internationale dienstverlening door de SVB. Op dit onderwerp wordt nader ingegaan in hoofdstuk 2.3 Dienstverlening SVB.
2. Onvoorziene risico's bij voorwaardelijke financiering en keteneffecten	2024	In samenwerking met uitvoeringsorganisaties en betrokken departementen wordt gezocht naar een structurele oplossing voor de keteneffecten die ontstaan door een nabetaling. Een adviesnota wordt voorbereid voor het Topberaad Inkomensondersteuning van mei en aansluitend voor de betrokken bewindslieden met daarin de uitwerking van twee

²⁶ Advies Raad van State, 12 mei 2025, kenmerk W12.25.00053/III

		oplossingsrichtingen. De Kamer wordt voor de zomer geïnformeerd over de stand van zaken.
3. Alleenstaanden zonder kinderen	2024	In de Stand van de Uitvoering Sociale Zekerheid van juni 2024 staat een uitgebreide appreciatie van dit door LCR benoemde knelpunt. De LCR plaatste vraagtekens bij de mate waarin het fiscale stelsel is ingesteld op het toenemende aantal alleenstaanden. Inkomensondersteuning wordt vormgegeven door uit te gaan van draagkracht op huishoudniveau. Het is immers de bedoeling om huishoudens de ondersteuning te bieden die zij nodig hebben. Dit sluit aan bij de beleving van de meeste huishoudens. Het programma Vereenvoudiging Inkomensondersteuning voor Mensen (VIM) werkt aan het harmoniseren van begrippen over partnerschap, inkomen en vermogen in verschillende wet- en regelgeving. Daarnaast wordt gewerkt aan het vereenvoudigen van inkomensondersteuning, bijvoorbeeld door de hervorming van belastingen en toeslagen.
4. Problemen van alleenverdieners om bestaansminimum te realiseren als gevolg van stelselcomplexiteit	2023	Per 1 januari 2025 ²⁷ is de Tijdelijke regeling alleenverdienersproblematiek in werking getreden. Voor de jaren 2025, 2026 en 2027 verstrekken gemeenten een vaste tegemoetkoming aan huishoudens die in met deze problematiek te maken hebben. Gemeenten doen dit zoveel mogelijk ambtshalve. De tegemoetkoming heeft geen invloed op toeslagen en wordt niet teruggevorderd. Beoogd wordt om de tijdelijke regeling per 2028 te vervangen met een oplossing in de fiscaliteit ²⁸ . De oplossing voorziet in een gerichte verruiming van de uitbetaling van de algemene heffingskorting. Het wetsvoorstel hiervoor is eind 2024 als onderdeel van het Belastingplan 2025 aangenomen ²⁹ .
5. Loonloze periode uitkering	2023	Zie UWV-knelpunt 'Dagloonbesluit WIA'.
6. Vrijwilligers in de knel door hardheden vrijwilligersvergoeding belastingdienst	2023	De gezichtspunten van stakeholders zijn verzameld en gewogen en worden aan het Topberaad van 1 juli 2025 en aansluitend aan de betrokken bewindslieden voorgelegd.
7. Pgb-ers die ontslagen worden hebben recht op WW	2023	Op 30 maart 2023 heeft de Centrale Raad van Beroep (CRvB) geoordeeld dat het uitzonderen van pgb-dienstverleners van de verzekeringsplicht voor de Werkloosheidswet (WW) ongerechtvaardigde indirecte discriminatie naar geslacht oplevert ³⁰ . Deze uitspraak heeft veel gevolgen voor zowel de wet- en regelgeving als voor de uitvoering. Het ministerie van

²⁷ Stb. 2024, 407

²⁸ Kamerstukken II 2024/25, 31 066, nr. 1429

²⁹ Stb. 2024, 434

³⁰ ECLI:NL:CRVB:2023:481, Centrale Raad van Beroep, 22/306 WW

	SZW heeft in samenwerking met de ministeries van Financiën, VWS, en diverse stakeholders, waaronder de betrokken uitvoeringsinstanties SVB, Belastingdienst en UWV een wetsvoorstel voorbereid waarmee de wet- en regelgeving in lijn wordt gebracht met de uitspraak. De Raad van State heeft hierover een positief oordeel uitgebracht³¹ en het wetsvoorstel is bij de Tweede Kamer ingediend. De beoogde ingangsdatum van het wetsvoorstel is 1 januari 2026. Op dit moment bereiden de uitvoeringsorganisaties de implementatie van het wetsvoorstel voor.
--	--

³¹ Wet aanpassing Regeling dienstverlening aan huis. - Raad van State